

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: protokolant sądowy – stażysta Patrycja Żuk

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2012r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) z siedzibą w P.

przeciwko Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej (...) z siedzibą w W.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

1. ***Oddala powództwo.***

2. ***Kosztami postępowania w zakresie opłaty stałej od pozwu obciąża Skarb Państwa.***

3. ***Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt Skarbu Państwa.***

SSO Bogdan Gierzyński

Na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 18 czerwca 2012 r. sygn. akt XVII AmC 2726/11, Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny wyrokiem z dnia 19 grudnia 2012 r. sygn. akr VI ACa 1018/12:

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uznaje za niedozwolone i zakazuje wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia zawartego w paragrafie 6 ust. 5 wzorca umowy pod nazwą: „Umowa o prowadzenie rachunku oszczędnościowo- rozliczeniowego (konta osobistego)” o treści: Informacja o zmianie „tabeli opłat i prowizji” podawana jest do wiadomości członków przez umieszczenie stosownej informacji na tablicy ogłoszeń w miejscach prowadzenia działalności przez kasę”;
2. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda kosztów zastępstwa prawnego;
3. nakazuje pobrać od Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo- Kredytowej (...) z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem opłaty od pozwu;
4. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanej;

II. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym;

III. nakazuje pobrać od Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo- Kredytowej (...) z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem opłaty od apelacji, od której powód był zwolniony.

XVII AmC 2726/11

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 maja 2011 roku powód – Stowarzyszenie (...) z siedzibą w P. wniósł o uznanie za niedozwolone i zakazania wykorzystywania przez pozwaną – Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową (...) z siedzibą w W. w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o następującej treści:

„Informacja o zmianie „Tabeli opłat i prowizji” podawana jest do wiadomości członków poprzez umieszczenie stosownej informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach prowadzenia działalności przez Kasę.”.

Powód wniósł ponadto o wydanie wyroku zaocznego zaopatrzonego w rygor natychmiastowej wykonalności w przypadkach prawem przewidzianych, wydanie wyroku uwzględniającego powództwo w całości na posiedzeniu niejawnym stosownie do treści art. 479¹⁷ § 1 k.p.c., rozpoznanie sprawy również pod nieobecność powoda, bądź jego pełnomocnika procesowego oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Swoje roszczenie powód oparł na fakcie, że pozwana przy prowadzeniu działalności gospodarczej posługuje się przygotowanym przez siebie wzorcem umownym zawierającym zakwestionowane postanowienie umowne.

W ocenie powoda, przedmiotowe postanowienie stanowi niedozwoloną klauzulę abuzywną. Zdaniem powoda, wzorec umowy stosowany przez pozwanego jest rażąco sprzeczny z dobrymi obyczajami i narusza uzasadnione interesy konsumentów.

W opinii powoda zakwestionowana klauzula powinna zostać uznana za niedozwoloną, gdyż w sposób sprzeczny z prawem przewiduje uprawnienie pozwanej do jednostronnego wprowadzania dowolnych zmian do wysokości swojego wynagrodzenia, jednakże bez należytego indywidualnego powiadomienia klientów o wprowadzonych zmianach.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, a także połączenia na podstawie art. 219 k.p.c. niniejszej sprawy z innymi sprawami wytoczonymi przez powoda przeciwko pozwanej o sygn. akt XVII AmC 2725/11, XVII AmC 2727/11, XVII AmC 2728/11, XVII AmC 2729/11, XVII AmC 2730/11, XVII AmC 2731/11 i XVII AmC 2732/11

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana podniosła, że interpretacja zapisu dokonana przez powoda jest nieprawidłowa i nie wykazuje żadnych realnych zagrożeń ze strony kasy wobec swoich członków. Wskazała przy tym, że podczas zawarcia umowy członek szczegółowo zapoznaje się z obowiązującymi warunkami, zaś zawierając umowę i akceptując regulamin wyraża zgodę na informowanie go w ten sposób.

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana – Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa (...) z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie świadczenia usług bankowych na rzecz konsumentów.

Bezsporne jest, że do dnia 24 czerwca 2011 roku (data wejścia w życie nowego „Regulaminu”) pozwana w obrocie z konsumentami posługiwała się wzorcem umownym o nazwie „Regulamin rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych (kont osobistych) Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...)”, który w § 6 ust. 5 zawierał

zakwestionowane przez powoda postanowienie o następującej treści: „Informacja o zmianie „Tabeli opłat i prowizji” podawana jest do wiadomości członków poprzez umieszczenie stosownej informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach prowadzenia działalności przez Kasę.”.

W toku postępowania sądowego pozwana nie zakwestionowała, iż w stosowanym przez nią wzorcu umownym zawarte było powołane w pozwie postanowienie. Nie zaprzeczyła także, aby stosowała wskazane postanowienie w obrocie z konsumentami, w związku z czym powyższe okoliczności należało uznać za udowodnione w oparciu o przepis art. 230 k.p.c.

Pozwana nie zakwestionowała także wiarygodności dołączonego do pozwu wzorca umownego, ani też nie zarzuciła niezgodności kwestionowanego postanowienia z jego treścią, dlatego okoliczności te należało uznać także za udowodnione na podstawie art. 230 k.p.c.

Powyższy stan faktyczny nie był sporny między stronami i został ustalony przez Sąd w oparciu o zgodne oświadczenia stron oraz dokumenty złożone w toku prowadzonego postępowania sądowego.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie zauważyć należy, że spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe są uznawane w orzecznictwie za przedsiębiorców – podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Tak orzekł m.in. Sąd Najwyższy w Uchwale z dnia 21 stycznia 2011 roku (sygn. akt III CZP 125/10) wskazując, że zgodnie z art. 1 i 67 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2003 r., nr 188, poz. 1848 ze zm.) prowadzenie działalności gospodarczej jest podstawowym przedmiotem działania oraz racją bytu prawnego spółdzielni. Prowadzona jest ona w interesie członków na zasadach rachunku ekonomicznego, w celu zapewnienia im korzyści, przy czym ma ona charakter działalności gospodarczej tzw. bezwynikowej – nieobliczonej na zysk. Działalność taka nadal podporządkowana jest regułom ekonomicznym, a motyw zysku (zarobku) zastępowany jest motywem racjonalnego (ekonomicznego) gospodarowania, co oznacza zamiar uzyskania maksymalnego efektu - niekoniecznie zysku - przy danym nakładzie środków albo zamiar minimalnego zużycia tych środków w celu wykonania wyznaczonego zadania. Te obserwacje w pełni odnoszą się do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, będących przecież szczególną postacią spółdzielni.

Ponadto, dla rozpoznania niniejszej sprawy nie ma znaczenia fakt na który wskazała pozwana w odpowiedzi na pozew, że z dniem 24 czerwca 2011 roku jej Zarząd wprowadził nowy Regulamin, który nie zawiera postanowienia będącego przedmiotem sporu.

Stosownie bowiem do treści art. 479⁴⁰ k.p.c., zaniechanie przez pozwanego, po wytoczeniu powództwa, stosowania zakwestionowanych postanowień wzorca umownego nie ma wpływu na bieg postępowania.

Skoro zatem, w przedmiotowej sprawie, powód wystąpił z pozwem w dniu maju 2011 roku, zaniechanie stosowania przez pozwaną zaskarżonego postanowienia po tej dacie nie ma wpływu na bieg przedmiotowego postępowania.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej o połączenie wskazanych przez nią spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w trybie art. 219 k.p.c. Sąd uznał bowiem, że połączenie spraw zgodnie z wnioskiem pozwanej w istocie nie przyczyni się do przyspieszenia postępowania, a wręcz przeciwnie - może wprowadzić w nich nieład i zamieszanie. Sąd doszedł do przekonania, że oddzielne rozpoznanie wskazanych spraw nie naruszy zasady ekonomiki procesowej i nie będzie wywierać jakichkolwiek negatywnych skutków procesowych, czy też ekonomicznych dla stron procesu. Należy tylko nadmienić, że połączenie oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania a także rozstrzygnięcia na podstawie art. 219 k.p.c., nie oznacza, że takie połączenie tworzy z tych spraw jedną nową sprawę. Połączenie - podyktowane względami technicznymi i ekonomią procesową - nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności i nie

zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1967 roku, sygn. akt I CR 158/67).

Przechodząc do oceny zakwestionowanego przez powoda postanowienia umownego, w pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, że w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone Sąd dokonuje abstrakcyjnej oceny wzorca celem ustalenia, czy zawarte w nim klauzule mają charakter niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ k.c. Niedozwolone postanowienia umowne to konstrukcja przewidziana w art. 385¹ – 385³ k.c., mająca na celu ochronę konsumenta przed niekorzystnymi postanowieniami umowy łączącej go z profesjonalistą. Należy podkreślić, że ocena kwestionowanych klauzul prowadzona jest w oderwaniu od konkretnego stosunku umownego z określonym konsumentem, a jej przedmiotem jest badanie tylko tych klauzul wzorca, a nie praktyki i konsekwencji ich stosowania w umowach z konsumentami. Ocena nieuczciwego charakteru postanowienia wzorca umownego w ramach kontroli abstrakcyjnej, pod kątem przesłanek określonych w art. 385¹ k.c., wymaga dokonania przez sąd weryfikacji „przyzwoitości” konkretnej klauzuli. Sąd musi zbadać, czy oceniane postanowienie wzorca jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów, jaki należy zrekonstruować w warunkach gospodarki wolnorynkowej. Powinien ustalić, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w braku takiej klauzuli. Jeżeli konsument byłby w lepszej sytuacji, gdyby konkretne postanowienia wzorca nie było, należy przyjąć, że ma ono charakter nieuczciwy. Natomiast w sytuacji, gdy nie jest możliwe stwierdzenie, w jaki sposób zakres praw i obowiązków stron w określonym obszarze normowany jest przez przepisy prawa, które znalazłyby zastosowanie w braku ocenianego postanowienia zaczerpniętego z wzorca, ocena uczciwego charakteru postanowienia wymaga odwołania się do opartego na dobrych obyczajach w gospodarce rynkowej wzorca zachowań przedsiębiorców, zrekonstruowanego z założeniem, że to konsument ma być głównym beneficjentem rywalizacji między przedsiębiorcami (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007 roku, sygn. akt III SK 23/06, LEX nr 396113 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2007 roku, sygn. akt III SK 19/07, LEX nr 496411).

W myśl art. 385¹ § 1 k.c., za niedozwolone postanowienia umowne uznaje się postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przytoczonego sformułowania wynika zatem, że możliwość uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowanie go z praktyki stosowania zależna jest od spełnienia następujących przesłanek:

- 1) postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, a więc nie podlegało negocjacom;
- 2) ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki konsumenta pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami;
- 3) ukształtowane we wskazany sposób prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta;
- 4) postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia.

Powyzsze przesłanki muszą zostać spełnione łącznie, natomiast brak jednej z nich skutkuje, że Sąd nie dokonuje oceny danego postanowienia pod kątem abuzywności.

Analizując zakwestionowane przez powoda postanowienie w oparciu o w/w kryteria, nie budzi wątpliwości Sądu, że konsumenci nie mieli wpływu na jego treść, a zatem należało uznać, że nie było ono z nimi uzgadniane indywidualnie. Pozwana nie przedstawiła żadnego dowodu na okoliczność, że konsument miał możliwość prowadzenia negocjacji lub też innego wpływu na treść postanowień przedmiotowego wzorca. Kwestionowane postanowienie nie było wynikiem negocjacji, lecz jednym z elementów wzorca umowy. Ustawa wprost uznaje postanowienia przejęte z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi za nie uzgodnione indywidualnie - art. 385¹ § 3 zdanie 2 k.c. W razie wątpliwości

ciężar dowodu, że dane postanowienia nie spełniają przesłanek klauzuli generalnej spoczywa na przedsiębiorcy – art. 385¹ § 4 k.c. Aby obalić domniemanie, że klauzula umowna zgodna, z którąś z przykładowych klauzul wymienionych w art. 385³ k.c. nie jest niedozwolonym postanowieniem umownym należy wykazać, że została ona uzgodniona indywidualnie lub, że nie kształtuje praw i obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy mimo swego „niedozwolonego” brzmienia, tzn. nie spełnia przesłanek z art. 385¹ § 1 k.c. Dowód ten nie został w niniejszej sprawie przeprowadzony.

Przedmiotowe postanowienie nie dotyczy także, zdaniem Sądu, głównego świadczenia stron umowy. Należy przede wszystkim wskazać, że ustawodawca zastosował w tym względzie formułę negatywną, stanowiąc, że ocena dopuszczalności klauzul nie dotyczy postanowień określających główne świadczenia stron, w tym ceny lub wynagrodzenia, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Wprawdzie ustawodawca nie określił, co należy rozumieć przez sformułowanie „główne świadczenia stron”, ale należałoby sądzić, że z reguły są to takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których uzgodnienia nie doszłoby do jej zawarcia czyli tzw. essentialia negotii. W niniejszym przypadku są to: ze strony pozwanej – świadczenie usług bankowych na rzecz klientów (konsumentów), ze strony zaś konsumenta – zapłata wynagrodzenia za świadczone przez Kasę czynności bankowe

Do rozstrzygnięcia pozostała zatem jedynie kwestia, czy zakwestionowane przez powoda postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy stosowanie do treści art. 385¹ § 1 k.c.

Należy w pierwszej kolejności zważyć, że w związku z brzmieniem przepisu art. 385¹ § 1 k.c. konieczne w niniejszej sprawie było wykazanie przez powoda przesłanek określonych w/w przepisem tj. że postanowienie zawarte we wzorcu umowy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta, że czyni to w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco narusza interesy konsumenta.

Rozważając okoliczności sprawy, zważyć należało, że stosownie do treści art. 6 k.c. w zw. z art. 385¹ k.c. na powodzie, jako wywodzącym skutki prawne, spoczywał obowiązek udowodnienia, że zakwestionowana klauzula stanowi niedozwolone postanowienie umowne. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. W ocenie Sądu Okręgowego nie budzi wątpliwości, że ciężar udowodnienia zaistnienia przesłanek uznania postanowienia wzorca umowy, zawieranej z konsumentem za niedozwolone spoczywało na powodzie. Tymczasem powód okoliczności tych nie wykazał, do czego był obowiązany na podstawie wskazanych wyżej przepisów prawnych.

Należy w tym miejscu wskazać, że „dobre obyczaje” to reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać więc działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, a więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. Pojęcie „interesów konsumenta” należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny. Mogą tu bowiem wejść w grę także inne aspekty, jak choćby zdrowie konsumenta (i jego bliskich), jego czasu zbędnie traconego, dezorganizacji toku życia, przykrości, zawodu itp. Jednocześnie ustawodawca wymaga, by naruszenie interesów konsumenta było w stopniu „rażącym”, które to określenie odnosi się do wypadków znacznego, szczególnie doniosłego odbiegania przyjętego uregulowania od zasad uczciwego wyważenia praw i obowiązków w łączącym strony stosunku prawnym. Rażąco naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym.

W niniejszej sprawie powód w żaden sposób nie wykazał przesłanek określonych przepisem art. 385¹ § 1 k.c. Nie wykazał jaka norma dobrego obyczaju została naruszona, bądź zagrożona poprzez zakwestionowane postanowienie. Powód nie wykazał nadto w jaki sposób przedmiotowa klauzula godzi w interesy konsumenta i nie udowodnił, jakiego rodzaju interesy konsumenta mogły zostać naruszone kwestionowaną klauzulą. Uzasadnienie powoda sprowadza

się do lakonicznego stwierdzenia, że zakwestionowane przez niego postanowienie stanowi niedozwoloną klauzulę abuzywną i powinna zostać uznana za niedozwoloną, gdyż w sposób sprzeczny z prawem przewiduje upoważnienia banku do jednostronnego wprowadzania dowolnych zmian do wysokości swojego wynagrodzenia, jednakże bez należytego indywidualnego powiadomienia klientów o wprowadzonych zmianach.

Niezależnie od powyższego, rozpoznając sprawę i poddając zakwestionowane postanowienie ocenie prawnej Sąd nie dopatrywał się w jego treści naruszenia interesów konsumentów, ani też jego sprzeczności z dobrymi obyczajami. Za taki przejaw nie może być bowiem uznane zastrzeżenie we wzorcu umownym uprawnienia pozwanej do ogłaszania zmian „Tabeli prowizji i opłat” na tablicach ogłoszeń w miejscu prowadzenia działalności.

W ocenie Sądu obie wskazane w przepisie art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne w zakwestionowanym przez powoda postanowieniu wzorca umownego nie zostały przez pozwanego naruszone. Tymczasem to one zaś służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta.

Należy zważyć, że nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, że pozwana może w dowolnym czasie dokonać zmiany regulaminu, jak również „Tabeli opłat i prowizji”. Skoro bowiem pozwana jest twórcą przedmiotowych wzorców i to ona określiła ich treść, to jest zarazem także jedynym podmiotem upoważnionym do dokonania zmian w omawianym zakresie. Należy zważyć, że stosowane przez pozwaną w obrocie z konsumentami wzorce umowne regulują stosunki pomiędzy nią a jej kontrahentami w taki sposób, że pozwana jest zobowiązana do stałego określonego zachowania przypadku zmiany postanowień wzorców umownych i stałego udostępniania swojej oferty swoim Klientom. Należy zatem stwierdzić, że stosunek prawny łączący konsumenta z pozwaną ma charakter ciągły w rozumieniu art. 384¹ k.c. Stosunki tego rodzaju są kreowane elementem czasu, który wyznacza treść i rozmiar świadczenia. Czas ten może być określony przez wskazanie konkretnej daty, bądź pewnego zdarzenia.

Zgodnie zatem z treścią przepisu art. 384¹ k.c., treść takiego stosunku prawnego może być zmieniana w trakcie jego trwania, o ile zostaną zachowane wymagania określone w art. 384 k.c., a strona nie wypowie zawartej umowy w najbliższym terminie wypowiedzenia. Przepis ten pozwala zatem proponentowi (pozwana) zmodyfikować istniejący stosunek obligacyjny w drodze wydania nowych postanowień wzorca umownego, pozostawiając adherentowi (konsument) wybór między akceptacją takiej modyfikacji a wypowiedzeniem zobowiązania w najbliższym jego terminie. W przypadku zatem zmian dotychczasowych opłat i prowizji obowiązujących w Kasie, konsument może więc złożyć pisemne oświadczenie o odmowie przyjęcia proponowanych zmian, co powoduje rozwiązanie zawartej umowy z zachowaniem okresu wypowiedzenia.

W tym kontekście, zapis o treści „Informacja o zmianie „Tabeli prowizji i opłat” podawana jest do wiadomości członków poprzez umieszczenie stosownej informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach prowadzenia działalności przez Kasę” ma charakter wyłącznie deklaracyjny i potwierdza prawa i obowiązki wynikające z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa. Przedmiotowe postanowienie odnosi się bowiem wyłącznie do obowiązków pozwanej, jako twórcy wzorców umownych, w zakresie sposobu poinformowania swoich klientów o dokonanych zmianach „Tabeli prowizji i opłat”. Nie wywiera ono natomiast jakichkolwiek skutków po stronie konsumentów, jak również nie nakłada na nich jakichkolwiek dodatkowych zobowiązań. Klauzula ta kreuje wyłącznie po stronie pozwanej obowiązek określonego sposobu powiadomienia swoich klientów o dokonanych zmianach w „Tabeli prowizji i opłat”, co w żadnym razie nie wpływa na sytuację prawną konsumenta. Brak jest zatem podstaw do uznania, że przedmiotowy zapis jest sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumentów.

Sąd stanął na stanowisku, że wbrew twierdzeniu powoda, brak jest także podstaw do uznania, by zakwestionowane postanowienie stanowiło dla pozwanej podstawę do jednostronnej zmiany wysokości swojego wynagrodzenia bez należytego indywidualnego powiadomienia klientów o wprowadzeniu tych zmian. Przedmiotowe postanowienie nakłada bowiem wyłącznie na pozwaną obowiązek określonego powiadomienia swoich klientów o wprowadzonych już zmianach „Tabeli opłat i prowizji”. Jest to wyłącznie nałożony przez pozwaną na siebie obowiązek komunikowania o dokonanych zmianach na tablicach ogłoszeń w miejscach prowadzenia działalności przez pozwaną. Z tych względów

nie może być mowy o tym, jakoby treść tej klauzuli mogła stanowić uprawnienie do dokonywania jednostronnych zmian wynagrodzenia.

Sąd uznał zatem, że zakwestionowana klauzula w żaden sposób nie zmierza do niedoinformowania, dezorientacji, czy też wywołania błędnego przekonania konsumenta. Nie narusza ona w żadnej mierze norm dobrych obyczajów i nie godzi w żaden sposób w równowagę kontraktową. W świetle przedmiotowego postanowienia nie dochodzi do także rażącego naruszenia interesów konsumenta w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Skoro bowiem zakwestionowana klauzula w ogóle nie kreuje jakichkolwiek obowiązków po stronie konsumenta, to tym samym nie zachodzi jakakolwiek dysproporcja praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym.

Biorąc powyższe względy pod rozwagę Sąd stanął na stanowisku, że brak jest podstaw do uznania, że przedmiotowy zapis jest sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumentów. Z tych powodów Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że przedmiotowa klauzula nie stanowi niedozwolonego postanowienia umownego w rozumieniu art. 385¹ k.c. i oddalił powództwo jako bezzasadne.

O kosztach postępowania orzeczono stosowanie do wyniku sporu na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. zasądzając od powoda na rzecz pozwanej koszty zastępstwa procesowego w minimalnej stawce wynagrodzenia adwokata określonej według § 18 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). Należy jedynie wskazać, że ponieważ pozwana wygrała sprawę w całości zastosowanie znajduje w tym przypadku art. 98 k.p.c., z którego wynika, że strona przegrywająca sprawę w całości obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw (zasada odpowiedzialności za wynik procesu). Zwrot tych kosztów przysługuje pozwanej albowiem jej pełnomocnik procesowy będący adwokatem zgłosił żądanie ich zasądzenia (art. 109 k.p.c.).

Zgodnie z treścią przepisu art. 96 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) strona wnosząca o uznanie postanowień umowy za niedozwolone jest zwolniona od kosztów sądowych. Wobec powyższego, w braku podstaw do obciążania pozwanej kosztami, których powód nie miał obowiązku uiścić, opłatę od pozwu w kwocie 600 złotych przejęto na rachunek Skarbu Państwa.

Publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt Skarbu Państwa zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ k.p.c.

SSO Bogdan Gierzyński